Број 80. У Темишвару, недеља а 8. (20) јула 1879. Год. II.

НАРОДНИ ГЛАСНИК.

ИЗЛАЗИ: СРЕДОМ, ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ.
Стаје: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину
На годину: ..... фор. 12
„ по године..... „ 6
„ четврт год. ..... „ 3

За Србију и Црну Гору 35 фран., ин., за Немачку 40 фран., — За Бугарску, Румунију, Грчку, Италију, Русију и Швајцарску 45 фран., за Француску, Енглиглеску и Америку 50 фр.

УРЕДНИШТВО И АДИМИНИСТРАЦИЈА
Temesvár (Josefstadtdt) Schiffgasse 17.

За огласе плаћа се од обичног реда 6 нов. и сваки пут 30 нов. биљеговина.
Приношлано плаћа се од реда 10 нов.
Рукописи се не враћају.

Памет у главу!

Наши извештачи из Србије, не обричу српској влади сигуран успех, при изборима за предстојећу велику скупштину, а колико смо са извесних страна могли сазнати и сам министар полиције добио је од својих изасланика и начелника, узнемирујуће реферате, о изгледима за велику скупштину. Народ је, као што они сами признају, постао врло опрезан и неповерљив наспрам власти, те је тешко од њега докучити, кога управо намерава да пошље у скупштину. Полицајска листа, већ је неколико пута прављена и мењата, у нади, да ће се једном погодити нека средина између онога, што народ жели и онога, што влада хоће, да му наметне, но, та блажена средина још није пронађена, нити ће се лако пронаћи у народу, који није вољан да се погађа и капару даје људима, што су га небројени пута љуто преварили. Бадава се владини изасланици труде, да измире народ са владом, извиђавајући, корсем, дела полицајне власти. Бадава се Радивојев alter ergo, Туцаковић Јаша, већ десет недеља млати по неким окрузима, божем претресајући среске канцеларије и сазивајући свет да од њега тражи изгубљену правду, — народ је до данас остао хладан према свима тим, већ отрцаним, мајсторијама владиних агитатора. Г. Јаша морао је више пута за своју душевну кијавицу потражити бурмута из Београда, а дотле свој пристојно велики орган полицајског обоњанија сместити у футролу. Истина, сва несрећна прикљученија владиних комесара, нису их одвратила од даљег бушења по народу и муштрања окружних и среских старешина пред изборе, — али су њини извештаји јавно обеспокојили и „опечалили“ београдску господу, те се сада у министарском дому на теразијама журно договарају, шта би још ваљало узети у помоћ агитацијама полиције и које би средство најјаче подејствовало на народ, да капитулира пред вољом власти.

Но нису то само избори, што задају велике бриге српском министарству, него и друге невоље, које с дана на дан постају све теже и опасније.

Ми смо у своје време исказали наше мишлење о српским финансијама и буџету, што је наметнут нишкој скупштини. Сад већ наступа време, када се наши разлози и наше предпоставке, на делу потврђују.

Као што нам из Србије јављају, ни принудни зајам, ни патентарина, ни непредвиђени дохотци, неће изнети ни пети део оне цифре што је фигурирала у буџету, за текућу рачунску годину. Од какако је народ добио тврдо уверење, да се реквизицијаја неће нигда исплатити, — са принудним зајмомом иде још горе, него што је прошле године ишло. И ононај који би у крајњем случају могао саставити нешто од неплаћеног зајма, одупире се полицајском потражикивању, позивајући се на неплаћену реквизицију. Дај т ти мени што је моје, — вели српски сељак, — па ћу ј је онда дати теби, што је твоје. Власти се, истина не не обзиру на овај потпуно праведни разлог, него продају ју народу све што докопају, — али је немаштина у Србијији тако велика, да се полицајски добоши у залуд цепапају око продаје непокретних добара, а покретности самамо у бесцење продају.

Исто тако, или бар приличично налик томе, стоји и са женијалном проналаском српскогог министра финансије, т. ј. са славном патентарином. Извзван Београда, где је много трговачког и чиновничког светета, па који је тај порез разрезан, у осталим варошимама Србије, не ће приход од патентарине изнети ни пуну ч четвртину оне суме, коју је влада предвидела у буџету з за 1878-9-ту годину. Кад кажемо четвртину, ми смо још ош врло неповерљиви према извештајима из Србије, јер та таксирамо приход од пантетарине далеко више, но што со се у самом министарству финанције сада надају, да ће ће добити.

Тај доходак намењен је за за исплату интереса и амортизације руског зајма, које об обоје ваља платити концем овог месеца. Незнамо, шта ће ће радити браћа руси, ако их и ове године превару у Б Београду, — али је изван сваке сумње да се њихов део со интереса и одплате неће моћи да исплати из оних извзвора, које је овогодишњи буџет тобож „отворио.“ Расположење руса, наспрам владе кнеза Милана, није овеове године ни онако млако, као што је лане било. То осесећају господа у Београду, па за то се боје, да покрај ј срамоте (коју су одавна прегорели, не плативши три и интереса) не буде и штете. С тога се све могуће чини, д да се патентарина и остатак народног зајма, што пре е и што више наплати, и ако би, с друге стране, интересе скупштинских избора налагао, да се причека са наметвтима, који још већма огорчавају народ. Ни једно, ни друго, не ће бити у стању, да подмири неодложне потребеје владине, а најмање још они непредвиђени дохотци, којоје је буџет оценио на седам милијуна динара, т. ј. ччетири пута више, но што ће они у самој ствари донетии, према досадањој цифри тог дохотка.

Лажни буџет дакле, како који дан све више обелодањује мајсторску игру цифара, којом су народне посланици на последњој скупштини обманути. Ни страни кредитори Србије, ни сам народ, који је држави зајам учинио, — неће наплатити оно, што им је јесенас у Нишу обећато. Шта више, није ништа немогуће, да ће једног од идућих месеца државна каса престати да плаћа чиновнике за неко извесно време, или их принудити, да место новаца приме какве папире, који у чаршији немају ону цену по коју их влада својим чиновницима натура.

К овој финансиској беди, придружује се и економска невоља целог народа. Као што је познато, трговина и радиност, само по имену живе у Србији. Изгледи на летину врло су лоши, јер претерана суша прети, да изгоре насушни хлеб сељаку, од кога у Србији живи и трговац и занатлија и поп и чиновник и књаз и владика.

У оваком стању и са разположењем народа, које је и мимо тога кроз неколико година дражено полицајским зулумћарством, — тешко да ће српска влада дочекати изборе само са оном спремом, коју је досада у неколико осигурала полицајском агитацијом и разним политичким мајсторијама. Како ми познајемо курјаке, што се у јагњећим кожама продуцирају, кад је ова на цени, а своју рођену још више накостреше кад ваља народ поплашити, — српска влада тражиће ма каку закачку, да на неком крају Србије створи нешто налик на тополску буну, или смедеревску заверу, те да може том приликом огласити, да је земља и династија у опасности и на тај рачун или прогласити ванредно стање, или гоњењем и хапшењем удалити са биралишта велики део најчеститијих и најодважнијих противника својих.

Не треба заборавити, да људи од 1868 и 1876 год. играју „ва банк“ на идућој великој скупштини!

Српски народ мора бити спреман на нова искушења пре него што дође на место, где ће изрећи свој суд о делима људи, који су га данашњим стањем усрећили. За то је на његовој страни нужна велика смотреност, како се неби преварио, да учини нешто, што српска влада жудно очекује и изазива, а тако исто нужна је и одважност, да се одупре тероризму, који би ма под којим изговором смерао, да га нагна на нову предају на живот и смрт, неколицини самовољника и пустолова.

ПОДЛИСТАК.

ИДЕАЛИСТКИЊА.

српски од **Срдана.**

(31-ви наставак.)

„И чим се све свршило?.. То и јесте главно. Најмисмо кола, да нас до куће довезу. Седосмо. Он ме је придржавао око паса, кад сам се пела. Онда се у једанпут као пољубисмо. Ја сада никако не могу да знам, како се то десило. И он, тај дивљак, у маху, за тренут, стаде ми тако мио и драг, да... Али, опет не, то је ужасно! Шта ја то радим?! Шта може бити од те љубави? И да ли се то баш љубав назива?...

„Ја осећам, ја се сећам још тог његовог пољупца. Нешто свеже, дражно, дотаче се мојих усана и освежи ми — и усне, и душу... Срамота ме је, досадно ми је... И у једно с тим осећам нешто дивотно... Као да сам и сама млађа стала, и као да сам подивљала заједно с њим!..

„Како се то зове?.. Непосредност осећања?.. Да, да — непосредност осећања. Велика је то ствар, када је у природи. Али ако је... ако је то све само уображење? Па кад дође да се махом пробудиш?.. Зло!

„Не, ја нећу више таке tête-à-tête. То је просто мазење.

„Вратила сам се кући љутита.

„А госпођице, госпођице!! Оне почињу, да се досећају. Катарина... О, ја њу разумем. Она је лукава, фина. Она се „чуди“ зашто „сви говоре о Злотницком“ (само сам ја говорила). А кадда сам ја ћутала, говориле су оне о њему све једнако. Она се пући одмерено, с тактом; одмерено је небрежљива и према њему. У осталом, кад поред њега седи више је налик сфинксу — ћути и као замислила се. И све јој је ддосадно. Непрестано зева. Али то није пустош а ни особбито величање. То је проста немоћ и себичан рачун.“

„7 август. Како је чудаан! Разуми га сад! Дођох из редакције и застадох га у одаји.

— Донео сам вам књугу А. Бланкија.

„Зовеме да шетамо, и акко сам му казала, да никада више на само с њиме нећу да шетам. Одбила сам. Он оде, намрштен, хладан и поносит. Нека се љути. Тако ми се много боље допадда.“

XXVIII.

Прођоше још два дана. Они се нису виђали. Трећега вечера дође по њу Злотницки у редакцију.

— Извините ме. Али ја сам свакако хтео с вама да се видим.

Он је био блед и озбиљан, озбиљнији, но икада. Она је провела неколико данаа у послу и љутој борби са собом. Она је борбу завршила. Идућ с њим упоредо и хотимице се не обзирући на његове узбуђене посматрачке погледе, она је весело ћеретала.

— Кад сте већ дошли, онда што му драго. Хајдете да идемо у шетницу. Како је вече дивно! Па ћемо купити воћа, да једемо. Ви ми се данас особито допадате. Баш вам доликује та трагична физиономија. Знате ли ви, да наличите на Јулија Цезара? О, боме, наличите јако! Па и на Отела. Само, надам се, ви ме нећете удавити тамо, на шеталишту?.. Ја сам тако слаба према вама — анђелак према џину!.. А то би било и сасвим неправедно... Уз то, мени се тако хоће, да још проживим, па ма и ђаволак постала...

Ту јој он пресече реч.

— Ја хоћу да сазнам вашу прошлост. Зато сам и дошао амо.

— Заиста?!.. О, како сте ме усрећили! Али зашто тако испод ока гледате? Што сте се намрштили?.. Не, данас нема ништа, Otello mio, данас не! Данас ћемо се шетати, трчаћемо ако хоћете, слушаћемо музику... гледаћемо у бледи месец. Ако желите да ми се допаднете, — ви онда морате волети месец и морате се усхићавати... Чујте... Шта сам хтела рећи? Да, ја вас волем. Знате ли?

— Шта значи то ваше — волети? Ви се, рекао бих, мени ругате?

— Шта? О, метафизичару! Камен — шта је то камен?... Како да вам објасним? Па, ако хоћете, ја ћу вам рукавице закрпити? Имате ли старих рукавица?..

— Чудновато објашњење!

— Ни најмање. То је тако просто. У осталом, и сама сам то тек од скора појмила. Једном сам седила

ЕВРОПСКИ ИСТОК ПОСЛЕ РАТА.

Кнежевина Србија.

Београд 20-ог јуна.

(7. Наставак.)

Али то право разрезивања порезе, није неограничено. Општински одбор, има пуно право, ако за нужно нађе, да ослободи најсиромашније од сваке порезе, али нема права да пренесе на богатије суму читавога данка, разрезав порезу у десет пута већу на свакога. Тако н. пр. у Београду, где се данак с главе на главу рачуни на шест талира, од једне се главе не може узети више од 60 талира, у осталим варошима више од 30, а по селима више од 15. То се зове највиша мера, која је једино ограничење права општинских одбора и у исто време препрека самоваљи. Народ, при свем том, хрђаво разумева хаспу такога уређења за себе и у свакој скупштини се вазда чују протести противу највише мере (или противу неправедне поделе? — Превод.) у којој сељаци назиру неправедну повластицу у корист богаташима. (То су видили и други, стручни људи, који су цифрама оправдали такво мишлење српскога сељака. — Превод.) „А зашто да се не разреже више, када некима ни 600 талира није ништа да плате? Его, Филин или Сима какав може много више да плаћа, а спротиљи би била олакшица.“ (Како ове наведене речи љуто у тикву сатерују писца, који је мало час тврдио немар сељака српских према државним потребама! — Превод.) И није могуће никако да их човек убеди, да би укидање највеће мере (ама то сељаци не траже, већ хоће да се она боље и праведније одреди! — Превод.) по нужди повукло за собом, по времену, злоупотребе и самовољу. Али зато, без обзира на те периодичне нападаје противу ње, највећа мера срећно постоји и постојаће свакако, вазда.

Све су општинске власти — изборне, и при изборима се користи правом гласања сваки, који плаћа или, боље, који би требало да плаћа порезу, па ма да је и никако или врло слабо плаћа. Разуме се, и ту су се догађали примери неких злоупотреба — без хатара међу људима ништа не бива. Али таки примери, ваља признати то српским општинама, прилично су ретки, а не памти се, да која општина није могла свој део држави да исплати. У случајима неспоразумлења међу пореским главама и општинским одбором, или жалбе противу неправедног разреза, незадовољници се обраћају суду и само тада може влада да се умеша у питање о данцима.

Питање о контроли државне власти над приходима приватних лица свуда је камем спотицања при уређењу порезе на приход, а у толико више је мучно у Србији, где влада врло угодна, али чисто патријархална финансиска система. Како да се дозна величина приватнога прихода? како да пронађеш онога, који га утаји? Није остајало друго, разуме се, но да се власт ослони на савест својих грађана, у нади, да зар неће много обмањивати државу, па већ ни с тога, што се у маленој Србији свачије стање зна. Наштампали су статистичке таблице са назначењем имена, презимена, занимања и т. д. и т. д. и раздали их пореским главама. Резултат је био мањи, но што су се надали, али се при свем том добија доста, ма да се и најбогатији трговци убележили да немају више од 10,000 динара на годину. 10,000 је цифра као уврачана, преко које не прелази приход ни једнога српског богаташа милијунара, а мањи су, приход свој и са мањом цифром бележили. На тај начин и порез на приход налегао је целим теретом својим опет на чиновнике, грађанске и војене (у Србији и војници плаћају као и други), који нису могли да затаје свој приход, па и ако би иначе желели. Али народ, који чиновнике мрзи, слабо мари за такав обрт ствари; а то је све, што се имало да докаже. (А што се никако није доказало, као што се нама чини. Превод.)

Пошто економско стање у земљи, као што сам га описао, за сада никако не дозвољава, да се подигну нови данци, то се за сада дозволило, да се стари дуг за ову годину исплаћује купонима. То ће, разуме се одузети влади сваки чист приход за сада, пошто је вероватно, да ће јој сви поднети купоне, те да их се бар спасу, јер им се иначе и онако исплатили не би, а Србија се с тим курталисава бар једнога делића својега дуга.

Данак је овај тек сада уведен и о њему су само основна начела израђена. Појединости и коначна форма свакако ће се још много пута мењати по искуству и здравој памети народа. (А од куд сада те здраве памети народу?! — Превод.) У главноме та је мисао врло практична и од ње Ристић с правом много очекује. Сада на тој ствари раде комисије, које су састављене у свима варошима и надају се, да ће свршити тај посао још ове године, па пронаћи и начин контролирања над нашим неиздашним трговцима. Разуме се, влада никако не мисли више тај данак да укида, али га узаконити није смела и казала је да ће се тобож само донде од народа купити, док се државни дуг неисплати. Но и тако га је једва протурила, пошто су скупштинари јако устајали противу увођења тога намета и захтевали су, да им се каже општа цифра свију дугова са њиховим интересима за известан број година, па онда да се разреже прирез на свакога грађанина, који би био обвезан за све тако исто за одређени број година.

(Наставиће се.)

Чеси пи после избора за царевинско веће не прекрштају руке. Међу њима још једнако траје најживљи покрет. Листови претресају дневно унутрашње стање, а конференције се једнако састају, да одреде партајску тактику ческих претставника. Скоро се састале вође младочеха и расправљале су о унутрашњим партајским одношајима. На том се збору решило, да се 14-ог септембра (н. р.) сазове општи збор младоческе партије. Ако се обистини тај глас, вели „Преса“, онда ће то доказати, да између младо и старочеха постоје још диференције, које се још једнако појављују и захтевају озбиљне расправе.

„Рајтеров биро“ добио је 2 (14) о. м. из Цариграда депешу овог садржаја: „Порта је добила једну петицију, (молбеницу тужбу) коју су потписали 450 највиђенијих хришћанских и мухамеданских становника из Босне, у којој се туже на хрђаво поступање аустриских власти и моле султана, да се заузме за патнике. Потписани изјављују, да ће се иселити, ако им се не помогне.“ — Бечка „Преса“ сумња, да ова петиција постоји, а ако баш и постоји, мисли, да су је писали и предали они, који су још за време окупације из Босне отишли, те се сада већином у Цариграду самом настанили.

На глас, који се пре неколико дана из Београда пронео, о концентрацији аустро-угарске војске на граници новопазарскога санџака, пишу сада бечки листови, како су с поуздане стране извештени, да је тај глас проста измишљотина, пошто ништа учињено није, што би томе гласу за основ послужити могло. Даље дадају ти бечки листови: овом приликом да речемо и то, да ту комисари долазе преко Варне и даље Дунавом и за у Сарајево, те ће још неколико дана проћи, Сарајево стигну. А од решења те аустро-турске сије зависиће, као што се зна, када ће, којим ном, и хоће ли у опште наша војска поћи, седне лимску линију.

По вестима из **Београда** — нама се о томе још из Беча телеграфски јавило — тамо је наст делимична министарска криза. Министар унутрашњих Радивоје Милојковић поднео је оставку, као што се из обзира на своје здравље. Уверавају, да је јако оболео. Веле, да је уз оставку поднео и да му се даде како незаузето посланичко место, да је на Париз око бацио. Бечки листови у ста већ да јаве, како је Ристић, према закључку старског већа, предложио кнезу Милану, да Ра назначи за посланика у Паризу, а Јоцу Белимарк — да ли и њега из здравствених обзира? — за пика у Бечу. Исти листови тврде даље, да је кне мио оставку Радивојеву — а да ли је до сада Јоцу Белимарковића за посланике потврдио, то јо нају да кажу.

Радивоја ће наследити, веле, његов досадањ челник у министарству унутрашњих дела, Коста новић.

Ако се ова вест обистини, онда, боме, ниј чистија посла. Истина, Париз је примамљив, Радивоје за њим пожуди баш сада, пред избо велику скупштину, где је он толико нуждан, чу и сувише! Или он, можда, баш хоће да докаже, има и сувише фини нос?..

Из **Београда** пишу „Преси“ о положају мини ства: Ја сам вам пре неколико недеља јавио, да је ложај кабинета Ристићевог уздрман, а то је извеш све стране са неверицом примљено. При свем том је случај био још и тада, а међутим је минист криза напредовала. Министарство се је за после неколико месеци не само са овдашњим дипломат светом побркало и одношаје са меродавним силама кварило, него је, па ма како се г. Ристић у Бео копечио као књежев заступник, изгубило и пове нишкога двора. Генерал Протић, човек, непартајск који је кнезу Милану безуслово одан, изразио се једним чланом садањега кабинета, који се сада у Н налази, како он сматра за особиту част, што је члан министарства, у коме је Чумић, који се сада тобожње велеиздаје у затвору налази, президирао. Ј је, веле, тај агресивни израз врло милостиво пр и сада се овда зна да су конзервативци у Нишу дан одржали. Конзервативци су тако сигурни у будућност и са скупштинским изборима, да су готово који само неко име у народу имају, и готово у време, пошли на пут у туђину, особито у ческе и царске илице, где мисле да дочекају и да виде ће се ствари свршити. Али нису само конзе тивци, који нашу владу у бригу бацају, и калци су се користили рђавим временима и де владиним, да незадовољство у народу распламте, код нас, на жалост, лако бива. Да се из весног стања извуче, влада је преклињала кнеза д

с Григоријем у његовој одаји — и видила на његовом столу прљаве, поцепане, улепљене рукавице. Ни зашта на свету, чини ми се, не би их у руке узела. А да су његове — то сам ја на вас мислила — ја би их узела и зашила, па, шта више, са задовољством, са вас-тор-гом!

Она га узе испод руке, привијала се уза њ целим својим живахним, уздрктали телом, уверавала га о својој љубави, смејући се, и гутала је признавање са крушкама. Он је осећао, како је крв у њему ускипила.

Шеталиште је било обвијено вечерњом маглом. Шетачи су базали по алејама. Из далека се чула музика. Држећи се за руке, као деца, они су ходали по стазама, мешали се у гомиле и опет су долазили у пусте крајеве, обасјане сјаном месечином. Он је клечао пред њом на росној трави, љубио јој је руке, образе њене засмејане, њене срећом очаране очи. Онда је простирао своју горњу хаљину по трави и они су седали, да се поодморе. — „На трави је поетичније“ — говорила је она. Пролази стражар и креће их с места својим грозним: „није слободно на трави седити“. Злотницки је тада налазио за нужно, да се са стражаром препире, а она се опет смејала, плашљиво се привијајући уза њ.

Шеталиште се затварало. Морали су се кући вратити, — кући т. ј. Вољарскима, — и сусрести се с оним хладним мрким погледима. Држећи се опет за руке, они се лагано мицали кроз улице. Сада су ћутали. Обоје осећаше, да се десило нешто важно, што они, као, ни сами очекивали нису. Она се покуњила и ишла је поред њега обореном главом.

— Зашто је ово вече прошло? Оно се више повратити неће. Зар срећа може дуго да траје? Срећа је — тренут! — рече она већ с досадом, када се приближаваше кући.

Григорије их је гледао кроз прозор. Злотницки јој га показа.

— Па нека гледа!

Мучно им је било да се раставе те вечери. Пред кућом, до капије била је клупа. Они се посадише на ту клупу, држећи се једнако за руке. Она је разгледала сада ту руку, велику, снажну и лепу руку, као да је снимљена била.

— Лепа рука! Жалост је само што ништа не ради.

— Од куд ви то знате?.. Погледајте боље — жуљеви. Ја зарађујем хлебац свој.. Па и мучније но ви.

Она се брзо саже и пољуби ту руку.

Он не отрже руке изненађен и збуњен. Али се није чудио. Он само још јаче стиште њену руку и љубавним, влажним и дубоким погледом, загледа јој у лице њено, осветљено меком месечином.

— Ја се бојим, да се сувише не обмањујете Надеждо Павловна. Али ви нисте способни за озбиљно, тврдо осећање. Вама се је тешка предати. Размислите прво, пре но што распламтите страст у мени.

— Да размислим... о чему? — рече лагано она, не подижући очију.

— О томе, можете ли постати моја, потпуно и просто — то је главно, просто, без декламације (они се насмешише обоје)? Можете ли постати љубовца човеку, који крова нема, који нема никаквог земљишта ногама, и који је тако прост човек, као што сам Ја сам душман настањенога живота. Душман свак имућства. Ви ћете морати сами себе да издржавате вам ништа друго предложити не могу сем моје љ и пријатељства. Али не љубави за месец, за два! таке љубави нећу. Ја тако исто нисам способан топла, романтична осећања, то треба да знате.

Она је хтела да покликне од среће, да падне њим на колена, да му каже много, много, да му душу своју... Али речи не прелазише преко ус њених. Она је умела гласно да осећа лепо, само је сама била. Сада пак, место одговора, она се за заносу смешила.

Он прими то за сумњу и подсмех.

— Вама је све смешно! Тако сам и мислио.

Она није могла још ни да му одговори, ни да уздржи. Он брзо устаде и оде од ње сталним и бр корацима.

— Он се у све сумња! — очајно је мислила о ломећи руке. — Шта да радим? Ја сама често не полажем са собом. Хоће ми се да плачем од мила а смејем се!

(Наставиће се.)

Београд дође, а у исто је доба закључила, да се велика скупштина што пре сазове. Обоје је кнез Милан одбио од прилике са речима; он ће у Београд доћи и скупштину сазвати, када њему драго буде. Последица је тога, што сада од присталица владиних у свима механама и каванама такве речи чути можете, које би се свакоме урачунале у велеиздају и увреду височанства.

Како сам данас разабрао, наш министар унутрашњих дела и полиције Радивоје Милојковић, поднео је јуче одлучно своју оставку, која се на то своди, да пати од неке невидовне болетице, што му је прошле године жена, а пре кратког времена дете умрло. Ко ће сада припремати народ за пристојеће — може бите у августу — скупштинске изборе у толико је чудније, што извештаји из унутрашњости јављају само о опизицији малих чиновника, незадовољству народа, местимично шта више о одрицању данка појединих општина. Што Ристић свога и неуморнога као и незаменљивога пашенога баш сада, у најодсуднијем часу, само из породичких обзира и изненада одпушта, служи као један доказ више, да је решена судбина читавоме кабинету. Хоће ли Ристић из частољубља скупштину сачекати, или ће још пре ње употребити какву прилику, да оставку поднесе, о томе се за сада још ништа казати не може. Али толико је извесно, да тежиште општег положаја није више као пре три месеца у Београду, већ у Нишу — и да ће се наше будуће министарство склопити из редова консервативне партије.

На путу из Трнова у Софију, телеграфирао бугарски кнез Александер из **Плевне** цару руском — бечки листови заједљиво веле: зато, да поправи оно, што у првој својој прокламацији није споменуо ни једном речцом благодарност рускоме цару — следећу депешу:

„Народна скупштина изабрала је једну депутацију у коју су ишли стари егзарх, један митрополит и четири световна члана. Депутацији је наложено, да пред стопе вашега царског величанства даду израза осећајима највеће оданости и најдубљега признања читавога бугарскога народа за особита добротворства, с којим је ваше величанство тако великодушно Бугарску обасуло. Придружујући се од срца радо једнодушној жељи мога народа, ја сам овластио депутацију, да се 25. јула за Петроград крене, а кнеза Дондукова-Корсакова молио сам, да вама царско величанство изрази сво поштовање, с којим сам одушевљен према царској особи вашега величанства, и да вас увери о мојој непромењеној оданости због милостиве заштите, с којом сте удостојили мене и мој народ у часу, када у нову еру нашега политичкога живота ступамо. Бог нека заштити ваше величанство и ваш драгоцени живот нека одржи на срећу и рускога и бугарскога народа!

Из **Софије** стижу гласови, да се ново и прво бугарско министарство саставило из људи консервативне партије — како су их у трновској скупштини називали. Балабанов је постао министар спољашњих послова, Димитрије Греков правде, Начович финансије, генерал Паренцов војени, а Бурмов, министар унутрашњих дела и просвете, у једно и председник министарства.

Колико се ми разбирамо у бугарским стварима, рекли би смо, да је ово прво министарство само прелазно, у неву руку — министарство по нужди, до прве скупштине. На скупштини пак, ако ново министарство пред њу не ступи с новим каишом, упереним противу саме скупштине и устава, ово се министарство одржати неће моћи и уступиће место оним људима, који су у трновској скупштини већину претстављали. Једини је зар Греков који се, у том случају, на столици одржати може. Вредно је овде споменути, да је Балабанов, садашњи министар спољних послова, на последњој изборној скупштини дошао као избраних — рушчукских турака. Код бугара је свуда пропао био.

Из **Букурешта** јављају, да је кнез Карло примио оставку министарства, а камаре су се одложиле, до састава новог министарства. Многи мисле да ће кнез поверити Гики састав министарства. — Листу „Deutsche Zeitung" телеграфишу од 6. јула: „Пре но што је кнез примио оставку министарства, сазвао је он све вође опозиције обојих камара и изјавио им, да је са престолом примио на себе и дужност, да Румунију учини слободном и независном. У колико је то обоје од јунаштва румунске војске зависило, он је своју задаћу решио. Сада, на мети земаљске тежње, излазе камаре и стају на пут, препречујући га. „Сетите се" — продужи кнез даље — „да велике силе своју политику неће према вама удешавати. Али и сносите, за случај даљег вашег опирања члану XLIV берлинскога уговора, сами сву одговорност: јер ја хоћу само у слободној и независној Румунији да владам." Кнез је веле врло узбуђен био кад је говорио. Његове су речи учеви учиниле дубок утисак на опозиционаре. Узрујаност је зг је завладала у свим круговима.

О **грчком пограничниничном питању** пишу енглескоме листу „Daily Telegraph" aph" из Беча: Према основаним гласовима Енглеска је са је сада најрешенија, да стане уз Турску, помажући је у њенсу њеном опирању, да јанински крај Грчкој уступи. У исто се вр се време говори, како је и Француска истина још за то, да то, да Грчка јанински крај добије, али да није с раскида, да а, да подпомогне предлог неки о накнади Грчкој за тај крајај крај. Ти гласови, о којима вам ја јамчити могу, показују, азују, да је компромис на основу енглеских предлога постигнуостигнут. Енглеска је још одавна препоручила, да Грчка у ма у место јанинског краја, заузме неки већи део Тесалије, ноије, но што је у 13-ом протоколу берлинскога конгреса речено речено. Грци, ослањајући се на помоћ Француске, нису о тоу о томе хтели ни да чују. И тако је слаб изглед до сада био а био од непосредњих преговарања између Порте и Грчке или о или од посредовања великих сила. Али неоправдано опирање ање грчке владе мора сада престати, с обзиром на то, што , што је Вадингтон променио своје прашње назоре о тој ствар�стварима. Грчка, када је Француска не буде подпомагала, мора Ђора ће да нацусти своје претеране захтеве, а пошто је сигурноигурно, да ће се знатна накнада од свију сила па и од стране тране Турске санкционирати, то о скором решењу тога питањапитања, не може више бити никакве сумње. Ја сам даље даље у стању јавити, да се Енглеска и Француска сасвим свим споразумеле у томе, да Турској гарантирају противу сиву сваке агресије или агитације на грчкој граници, кад се од се једном садашња тешкоћа одклони. Грци обично врло врло обманљиве мисли гаје односно своје улоге у југоисточној Европи: они су као аргумент за увећање Грчке износили осили шта више и то, да је Грчка позвата на скоро Турску дску да замени — план, који има својих пријатеља и изван Ївван Грчке. Енглеска и Француска решене су, да тим тенденценденцијама сасвим на пут стану.

Аустрија се у томе поме питању не истиче напред, јер неће да рискира и да вређ вређа арбанасе, гласајући за уступање јанинска краја. Преа Према томе је врло невероватно да ће резултат садањих прах преговора испасти повољан по грчке захтеве. Поуздано сеио се може рећи, да ће читава ствар тако решена бити, ити, како Турска у будуће неће имати никаког повода, да прда преза од свога суседа на југу.

Из **Цариграда** јављајувљају: Већ се одавно поговара о министарској кризи, која која је после повратка Махмуд-Недим-паше вероватна поста постала, али она је сасвим сазрела у последње време. еме. Прекјуче је Хајредин-паша, велики везир, поднео своју своју оставку. Он се веле, изразио, да би само тако остао остао и даље на своме досадањем месту, када би султан зада задао своју реч, да ће владати, али неће управљати — на - на шта султан никада пристати неће, разуме се. За великвеликог везира биће наименован Кадри-паша, за кога мног многи мисле, да је само претеча и конакција Махмуд-Недим-едим-паши. — Једна царска лађа послата је у Триполос, дос, да доведе овамо прогнанога Махмуд-Дамат-пашу.

Источно питање у ење у енглеском парламенту.

У горњем дому обрати лорди лорд Стратедн-Кампбел пажњу дома на преписку о стварима арима у Турској и предложи, да дом оправи једну адресу краљици,ици, у коме ће је молити, да свој дипломатски уплив тако употрупотреби, како за најбоље нађе, да се осигура потпуна евакевакуација свега земљишта с ову страну Прута — ту- турског и румунског — од стране руске војске до рока рока, који је у берлинском уговору означен. Предлагач наглашује, дује, да би оправка таке адресе имала ту добру страну, што би поки показала, да је велики један део енглескога друштва сагласан сан са назорима у њој израженим. Та би адреса ишла на руку руку и оној партији у Русији, која жели, да се једном већ свршсврши окупација земљишта, о коме је реч.

Лорд Селисбери, нада сада се, да на приметбе предговорникове може повољно да одговодговори. Он се тужи, да руси евакуацију нису ваљано извршивршили те им се у будуће неможе више веровати; он је даље ље мишлења, да руси чланак берлинскога уговора, који одређујееђује, да се земљиште с ову страну Прута до 3-ег августа (н. р.) (р.) евакуира, неће испунити и који се нарочито могућности, да ће а ће руска војска посести Румунију и да из те продужене окупацијпације лако опет до рата доћи може. Говорник не верује, да особитсобита опасност од продужене окупације кнежевине Румуније ије претн, јер је још пре неколико дана добио од заступника влад владе њенога величанства у Румунији извештај, којим му исти исти јавља, да за сада нема ни једног руског војника вна више у Румунији. Што се тиче испуњења берлинске одредбе у ве у уговору, да руси морају до 3-ег августа евакуирати земљиште,ште, које лежи западно од Прута, он неможе ништа да прореч; реч; али он је добио најодређеније и тврдо уверење односно те т те тачке, како од руске владе, тако — у последње време — и од и од графа Шувалова. Вести, које је он добио од заступника њен њенога величанства, нагоне га на закључак, да се за сада сразмеразмерно само мало војске руске налази западно од Прута; тај ; тај остатак спрема се за полазак у морска пристаништа, где ће се на лађе навести. По извештајима које је он добио, из Пловдива је јуче (3 јула) сва руска војска отишла, којој се последња одељења налазе на путу у Варну и Бургас. Сви извештаји, који му стигоше, наводе га на закључак, да ће земљиште западно од Прута до одређеног рока евакуирано бити, о противноме ништа дочуо није. Говорник не мисли, да ће горњи предлог упливисати на руску војску или на политику њенога величанства, и само би издао неку не нужну плашљивост горњега дома, због чега ће говорник гласати противу истога;

Пошто је лорд Хаоути изразио наду, да ће се Турска што више штедити, да развије добру управу и успевање народа, а лорд Стратедн-Кампбел се изјадао на презрини и заједљиви одговор министра спољних послова, повуче он свој предлог назад.

У доњем дому запита сер Черлс Дилк државног подсекретара спољних послова, је ли Шефкет-паша, онај исти, о коме лорд Дерби помиње у депешама од септембра 1877-ме, добио од турске владе важну команду у ономе делу Тесалије, који лежи на југ од линије, која је у 13-ом протоколу берлинскога уговора споменута?

Мр. Самуелси ставља слично питање.

Мр. Борк одговара, да нико не може сумњати о томе, да је Шефкет-паша, који је важну команду у Тесалији добио, онај исти, о коме се у депешама лорда Дербија од септембра 1877-ме, напомиње, као о проузроковачу ужаса по Бугарској. Шефкет-паша је у октобру прошле године премештен у Битољу а у новембру у Ларису у Тесалији. Он служи под командом Мушир-паше.

Мр. Денисн распитује, има ли влада какве поуздане извештаје о војеним операцијама Русије противу туркомана у правцу према Мерву и је ли се влада у Петрограду распитала у смотрењу цели тих операција.

Мр. Борк одговара, како влада мисли, да се пре краткога времена предузеле операције почињућ од ушћа реке Атреке у правцу према земљишту на коме живе теке-туркомани. У осталом је руска влада, а и руски овдашњи посланик владу уверавао, како не постоји никаква намера, да се на Мерв машира. — Одговарајући на друго једно питање мр. Денисна, односно кајберског кланца у Авганистану, саопштава мр. Борк, да су две батерије краљевске артиљерије, две регименте британске инфантерије, једна урођеничка регимента коваљерије и једна компанија женске трупе десиниране, да кајберски кланац поседну.

Мр. Самуелси пита, је ли Амус-ага, шеф полиције под турском владом у ономе делу Епира, који се намерава Грчкој уступити, онај исти, кога је нарочити дописник листа „Times" окривљивао за многе ужасе и покоре?

Мр. Борк одговара, да је на слично име у актима наилазио, али незна казати, да ли је поменути иста личност.

Мр. Самуелси пита, хоће ли се државни подсекретар спољних послова о томе распитати.

Мр. Борк одговара, да то ваља оставити на вољу влади. Пошто је већ толико времена од тога доба прошло, то се те ствари не би требале поново подгревати.

Мр. Самуелси изјављује, да ће питање идућег четвртка опет поновити.

ДОПИСИ.

—и.—и.— Из **Крбаве** 2. јула.

Учитељи и свјештеници морају бити узор другому простому народу, морају добрим примјером предњачити онима, који су у образовању заостали иза њих. Но жали боже, то се на више мјеста неопажа. Откуда би г. српско-православни парох Г. В. својим парохијанима какав савјет дати могао, откуда би он кога на боље напутио, кад сам прави више безакоња него ма икоји простак, који није видио ни школе ни цркве. — Напоменути ћу неколико нечовјечних дјела поменутог г. пароха: Кад види само вино одмах почне сасукавати рукаве и напастовати праве и мирне људе. Када се пак напије, иде од куће до куће и лупа на врати док му се не отвори и свагђе му морају дати пити. Обишав тако сву парохију дође кући те удри попадију и дјечицу вичуће: „вечерас морам једно заклати, или на мени главе неће бити!" И збиља, да неутекну и да их сусједи не сакрију учинио би зло. — Пре мјесец дана, пио је у биртији, а попадија знајући шта је чека, дође ли попо напит, закључа се са децом у кућу. Дошав попо накићен винцем, зове да му отвори, а она није смјела. Мој ти попо нешћеде онда више молити, него узме маљ па разлупа врата и уђе у кућу, а попадија мимо њега и утече са дјецом, а попо остане сам у кући те је сам и пећио.

Још би се пуно о поменутом попи писати дало али ту треба и времена и папира.

Али: „где несреће, ту и среће има" вели народна пословица. Нису сви свјештеници као Г. В. Има их међу њима свјетлијех и дичнијех као игђе, па их имаде и међу овамошњијем.

Скоро нам је кренуо одавде један врли учитељ, Бранко Цвијановић, за у Босну, камо је мјесто добио. Бранко је био вредан и ваљан наставник дјаце српске, и многи пожаље за њим, кад одавде крену, ценећи у њем поштена човека, врла

патриота и ваљана пријатеља. Колико је Бранко цењем био, нека вам каже песма, коју му је испјевао један други учитељ у поздрав и која гласи:

Браниславе, српско име дично,
Ти полазиш у Босну поносну,
Ти полазиш ал' ти име неће,
Јер си диван спомен оставио,
Међ овијем српством сиромашним
Многоме си срце узиграо,
Рајским пићем душу опојио,
Јер му каза, ко је и откле је,
Научи га, ко су му дједови,
Одврати га од лажне науке,
Која хули све што је српско.
Но послушај српско име дично,
Ти полазиш али не залуду,
Јер те чека велика задаћа:
Да поучиш тужне незналице,
Да им кажеш ко су им дједови,
Да им кажеш ко су им прадједи,
Да им кажеш вељу српску славу,
И јуначка дела праотаца.
Учи Бранко, без разлике вјере!
Био србин вјере православне,
Био србин вјере католичке,
Био србин вјере мухамеда,
У свим Бранко српска крвца тече,
Сви су они некад браћа била,
Пак душманска рука одвојила!
Немој Бранко, ни једнога часа
Да потратиш а да не поучиш
Буд' апостол српске народности!
Па тако ћеш спомен оставити,
Ко и оће што си оставио. —
На послетку прими поздрав Бранко
Своје браће срба Крајишника.

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Загреб 7 јула. Регниколарна депутација дневно се састаје. Специјална дебата је бурна, али није до сада ништа изменила у пројекту. Расправеће трајати свакако још за неколико седница.

Беч 7 јула. Ристић је управио на све велике силе циркулар, да изради уништење капитулација. Влада спрема за идућу скупштину предлоге за уређење министарства за трговину и земљорадњу, па онда за трговачке и адвокатске дружине у сваком округу. — Овдашњи листови потврђују глас о оставци Радивоја Милојковића.

Беч 7 јула. По вестима из Арбаније, лига је поручила Порти, да ће с оружјем стати на пут и самој турској војсци, ако силом науми делове Арбаније Грчкој да уступи.

Беч 7 јула. Глас о оставци Редивојевој потврђује се. Српски заступник код бугарскога кнеза, Сава Грујић, отишао је у Софију.

Беч 6 јула. Из Београда се јавља, да је Радивоје Милојковић, из здравствених обзира, поднео оставку на министарство, а захтевао посланичко место у Паризу.

Беч 6 јула. Из Пловдива телеграфишу: Међународна комисија закључила, да решења њега по већини буду за гувернера консултативна, а она, која се једногласно донесу, да му буду обвезна.

РАЗЛИЧИТО.

ϒ (Распростирање природне науке.) У дозиданој згради „Gartenbaugesellschaft" у Бечу отпочињу микроскопска излагања др. В. Ценкара. Изложени су преко 50 микроскопа, који одкривају тајне природног царства људским очима. Микроскопи су исти, као и они што се употребљују за научна испитивања, увеличавају живе мале животињице тако, да се у унутрашњости сасвим лепо виде животни догађаји, па чак се може посматрати и развитак малих животињица у јајету.

= (Нихилистичке претње у Русији.) Веома је занимљив досадањи проналазак. Догађа се да сви мали лопови краду на рачун великих лопова или хајдука. Тако се ево дешава и у Русији, кад је год дошло коме какво писмо, да има толико и толико положити, бојажљиви послаше тражени им новац и остадоше без њега, људи куражнији предадоше писмо полицији, те очекиваше шта ће даље бити. — Ту се догодише лепе ствари. Неком богаташу у Петрограду писала је васпитатељка његове деце у име „револуционарнога одбора", да би се обогатила, али је љуто насела. Он је новце послао на означено место, ал се побринуо, да полиција ухвати човека, чим новце подигне. То беше љубазник исте васпитатељке, љубавници су хтели уживати пусте среће на рачун нихилиста. — Сличних и смешних случајева, догађало се више пута, и сад су писмене претње и глоблења престала.

+ (О покраденим милијунима у Херсону.) У званичним круговима тврде, да су крађу учинили нихилисти. Познато је, да су лопови из суседне куће испод земље прокопали лагум до у благајницу. Рупа се почела копати из стана неке госпође Никитин, која је већ лане била уплетена у политичку парницу у Одеси. То беше она парница, због које је неки Ковански на смрт осуђен. Због те осуде издао је револуционарни одбор смртну осуду против генерала Мезенцова. Досад је пронађен већи део покраденога новца и хартије, фали још неких 500.000 рубаља. — Главна особа, неки инжињер, који је управљао копањем, није још ухваћен. Више учестника налази се под истрагом.

△ (Пароброд за торпеде.) Јуче осам дана како је пробан пароброд, што су га Јаров и др. у Поплару (у Лондону) за аустро-угарску владу саградили. Тај је пароброд најбоље врсте за бацање торпеда. При проби присуствоваше у Поплару граф Касини, поморски аташе аустро-угарскога посланства и г. Валдфогел, главни инжињер аустриског поморства. Пароброд је врло брз; дугачак је 86 стопа, широк 11, и има 450 коњских снага.

ПРЕПИСКА УРЕДНИШТВА.

Г. Стевану Ненадовићу јуристу у *Бечу*. Ваше приношлано ми нисмо штампали, као што видите, и поздравито вас ради. Ми знамо, да је о вама пређе хрђаво јављено у једном допису, да сте као правник пали на испиту. То нека вам је за сада сатисфакција. Да штампамо пак ваше приношлано, не би ради били, и као што рекосмо, вас ради. Наш карловачки дописник није онај, на кога ви мислите и према коме ви пишете расположени. Ви би дакле са приношлатим ограјисали. У осталом и ваше је приношлано написано тако, да вам не доличи.

ПОЉО-ПРИВРЕДНИ ИЗВЕШТАЈИ.

Арад 6. јула. По званичном извештају, од 1. до 16. т. м. по р. Арадски комитат (арадски срез.) Шеница даће слабу, а јечам и зоб средњу жетву. (Борош себешки срез.) Шеница здраво слаба. Јечам почео се жњети и издаје прилично. (Борошјенски срез) Жетва овогодишња хрђава. (Елекер. срез.) Шенична жетва може се рачунати средње руке. Кол. репица издала је по ланцу 7 метарски центни. (Радна: срез) ово дана биће жетва свршена, шеница је издала у средњу руку. Раж је издала поланцу 10, крстина Зрно је у обће лепо црвено, јечам слаб, кукуруз обећава добру бербу.

Темишвар 6. Званични извештај, продаје. Шеница најбоља 78·0 ф. 8·50, средња 76·0 ф. 7·80, лошија 74·0 ф. 6·90, наполица најбоља 72·5 ф. 0.— средња 74·5 ф. 0.— лошија раж 71·5 ф. 4·80, јечам 60·0 ф. 4.— зоб 40·0 ф. 4·70, кукуруз ф. 4·60.

Трговина и обртност.

Темишвар 6 јула. (Житња радња).

Шеница	73	килограма	у хектолитру	ф.	7·30—7·45
«	74	«	«	ф.	7·60—7·75
«	75	«	«	ф.	8·10—7·30
«	76	«	«	ф.	8·60—8·80

Мађарска раж фор. 4·60—4·80, јечам фор. 5·20—5·30, зоб ф. 4·50—4·60, кукуруз ф. 4·55—4·60, репица стара ф. — —, нова фор. 10·—10·20. (Све по 100 килограма.)

Будимпешта 4/16 (по Темиш. Лојду) Цене скачу, куповина мало живакнула. Средње сорте ране тражу се обрт 15.000 метар. центи. Сви квалитети за 15 до 20 кр. скупљи. Јесење жито ф. 10·75 пролетње жито ф. 11·50 репица на ценисе држи ф. 11·25.

Будимпешта 3/15. Жито потиско продато 1000 метар. центи 79·5 кил. тешко фор. 11 банатско 75·3 кило. тешко фор. 9·55 кукуруз продато 800 метер цент. по ф. 5·10 за готово зоби продато 500 мет. цен. ф. 5·35 репица кол продато 200 м. ц. ф. $11^2/_8$ за готово.

Будимпешта 21 јуна. (Свинска радња.) Мађарске од 280—340, килогр. тешке $33^1/_2$—$35^3/_4$ кр. 220—280 тешке $35^3/_4$ до $37^1/_2$ 170 до 280 тешке $37^1/_2$ до $39^1/_2$ 120 до 200 тешке 39 до 41, српске и влашке $33^1/_2$ $35^1/_2$ по килограму, непродатих је остало 79·050, комада. — Дотерано је из доњне Мађарске 4520 ком. из Ердеља 70 ком. из Србије 360 ком. из влашке 1170 ком. из околине, 20 ком. из мађарске државном жељезницом 160 ком. свега 6300 укупно 85.350 ком. од којих продато је, за Беч 3600, горњу мађарску 490 ком. Боденбах 910 ком. Будимпешта и околина потрошила 3690. Остаје за ову недељу непродати 76.010.

Беч (Свињска радња.) 26 јуна. Дотерано 5061 од који продато је 3809 по цени ф. 31—33 тешке, средње тежине ф. 29—30. (По 100 килограма.)

Курс бечке берзе од 7. (19 јула.)

Ц. к. Дукати	ф.	5·49
Сребро	„	—·—
Наполеони	„	9·20
Немачки марак	„	56·70
Лондон	„	115·75
Деонице аустр. народне банке	„	829·—
Темишварске разтеретнице	„	86·50

ПРИВАТНИ ОГЛАСИ

НОВИ САД 1875.
СРЕБРНЕ МЕДАЉЕ.

СЕГЕДИН 1876.
ЗА ЗАСЛУГУ

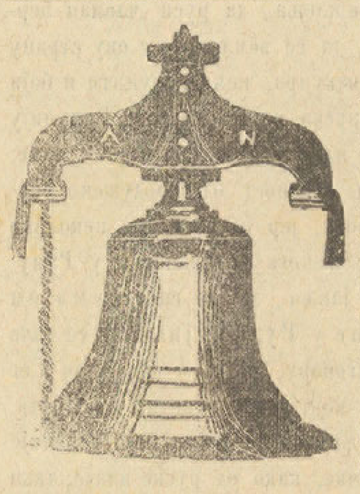

ЗВОНА

у свакој величини, са одређивањем гласа (тона) у напред. Особито препоручујем мој изналазак пробијена (durchbrochen) звона, која имају особито добар тон, тако, да такво звоно од 100 фунти тежине равно је другом од 140 фунти. Налоге извршујем брзо и тачно; с тога се препоручујем публици

Антон Новотни,
звоноливац у Темишвару.

5—12

UMRATH & COMP. in PRAG,

ФАБРИКАНТИ ПОЉОДЕЛСКИХ МАШИНА,

препоручују своје строго солидно израђене, лаке, одвећ замашне и са чистог млаћења најбоље познате специјалитете у:

машинама за вршење руком и витлањем
у снази од 1 до 8 коња или волова,
за вожњу или чврсто стојеће. Даље правимо у разној величини најбоља:

РЕШЕТА ЗА ЧИШЋЕЊЕ, МАШИНЕ ЗА КРУНЕЊЕ КУКУРУЗА, ЖРНАЛА и т. д.

Илустроване ценовнике на свима језицима шиљемо бесплатно и плаћено. 17—20

МАШИНЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА ВИТАО.
(Göppel-Dresch-Maschinen),

Лежећиве као и са стубама сталне и за вожњу
из првих и најбољих фабрика
а међу њима и оне на брзо омиљене
ваљане машине за вршење
UMRATH & COMP. in PRAG,
лиферује брзо и тачно по оригиналним фабричким ценама.

КАРЛО ТЕДЕШИ
ГВОЖЂАР У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ.

Стовариште гвожђарског и металног еспапа и прибора за парне машине. 10—10

ОРИГИНАЛ ХОВЕ МАШИНЕ,
за фамилије и занатлије,
НАЈБОЉЕ МАШИНЕ НА СВЕТУ ЗА ШАВ;
НОВЕ ПАТЕНТ-СИНГЕР МАШИНЕ
за фамилије,
елегантно израђене, јевтиније но игде —;
Wechler, Wilson. даље **Grover & Backer. Circular Elestique**
и све сорте
РУЧНИХ МАШИНА ЗА ШАВ
под гаранцијом и са повољним условима на отплату.

СПРАВЕ ЗА СОДА ВОДУ

№	1	2	3	4	5	6
ф.	7.—	8.—	9.—	10.—	12.—	14.—

шпеције за њу јевтино.

КОЛИЦА (НОША) ЗА ДЕЦУ,
исплетена врбовином и трском,
бела и мрко бојадисана, са окованим точковима
ф. 6 до ф. 16.

НАЈСАВРШЕНИЈЕ
МАШИНЕ ЗА КАВУ,
које дају најчистију и најпријатнији укус кави

№	1	2	3	4	5	6
ф.	4.50	5.—	5.50	6.50	7.50	10.—

РЕВОЛВЕРЕ,
(ЛИТИШКЕ)

са гаранцином	7	9	12
обичне беле	5.—	6.—	7.—
од никл челика	7.—	8.50	9.50
централних	12.—	12.50	13.—

Фишеке, и остали прибор, препоручује

Jochann Tedeschi Söhne,
Temesvár, Fabrik Hauptgasse.

10—10

Одговорни уредник П. Јовановић. Власник штампарија „Народнога Гласника." Штампарија „Народнога Гласника."